

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 1 พฤศจิกายน 2565

ประเด็นเศรษฐกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ COVID - 19 และกระทรวงการคลัง

1. เรื่อง รายงานประจำปี (มกราคม - มิถุนายน 2565) ของธนาคารแห่งประเทศไทย

คณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่กระทรวงการคลัง (กค.) เสนอรายงานประจำปี (มกราคม - มิถุนายน 2565) ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ดังนี้

ภาวะเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจไทยในช่วงครึ่งแรกของปี 2565 ขยายตัวที่ร้อยละ 2.4 จากช่วงเดียวกันของปีก่อนซึ่งฟื้นตัวจากช่วงครึ่งปีหลังของปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 0.8 ตามการฟื้นตัวของอุปสงค์ในประเทศและการส่งออกบริการ โดยการบริโภคภาคเอกชนเพิ่มขึ้นจากการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และการลงทุนภาคเอกชนเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจที่ดีขึ้น ส่วนการส่งออกสินค้ายังขยายตัวได้สอดคล้องกับอุปสงค์ของประเทศคู่ค้าและการส่งออกบริการสินค้าปรับตัวดีขึ้นมากตามการผ่อนคลายมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ ขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐปรับอ่อนลงตามการแข็งค่าของสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐเป็นหลักจากท่าทีการดำเนินนโยบายการเงินที่เข้มงวดขึ้นของธนาคารกลางสหรัฐอเมริกา ประกอบกับนักลงทุนปรับลดความเสี่ยงการลงทุน จึงลดการลงทุนในสินทรัพย์ตลาดเกิดใหม่รวมถึงประเทศไทย

เสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินในประเทศโดยรวมปรับตัวดีขึ้น โดยตลาดแรงงานทยอยฟื้นตัวตามภาวะเศรษฐกิจแต่ต้องติดตามพัฒนาการของเงินเฟ้อ ซึ่งอัตราเงินเฟ้อทั่วไปปรับขึ้นจากราคาพลังงานและราคาอาหารสดที่เพิ่มขึ้น ขณะที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเพิ่มขึ้นจากการส่งผ่านต้นทุนไปยังราคากลุ่มอาหารสำเร็จรูปเป็นสำคัญ

เสถียรภาพด้านต่างประเทศของไทยอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งสะท้อนจากสัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่ต่ำและสัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศระยะสั้นที่สูงเมื่อเทียบกับเกณฑ์สากล

2. เรื่อง การพิจารณาความเหมาะสมของอัตราการเรียกเก็บเงินนำส่งจากสถาบันการเงิน

คณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่กระทรวงการคลัง (กค.) เสนออัตราการเรียกเก็บเงินนำส่งจากสถาบันการเงินให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ที่อัตราร้อยละ 0.46 ต่อปี [เป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี (10 เมษายน 2555) ที่ให้ กค. ธปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหารืออย่างสม่ำเสมอถึงความเหมาะสมของอัตราการเรียกเก็บเงินนำส่งของสถาบันคุ้มครองเงินฝากและ ธปท. และแจ้งความคืบหน้าให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยเป็นรายปี] สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. ในปี 2563-2565 ธปท. ได้ปรับลดอัตราเงินนำส่งจากสถาบันการเงินจากร้อยละ 0.46 ต่อปี เหลือร้อยละ 0.23 ต่อปี เพื่อให้สถาบันการเงินมีต้นทุนทางการเงินลดลงและสามารถให้ความช่วยเหลือแก่ภาคธุรกิจและประชาชนได้อย่างต่อเนื่องในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2. ธปท. ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันพบว่า **เศรษฐกิจในภาพรวมมีแนวโน้มฟื้นตัวชัดเจนขึ้น** และเริ่มส่งผลดีต่อสถานะของลูกหนี้หลายกลุ่ม ขณะที่ระบบสถาบันการเงินมีความมั่นคงโดยสะท้อนจากเงินกองทุน เงินสำรอง และสภาพคล่องที่อยู่ในระดับสูง สามารถสนับสนุนการฟื้นตัวของลูกหนี้ในระยะต่อไปได้ **ทำให้หลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่ผ่อนปรนและมาตรการช่วยเหลือทางการเงินสามารถทยอยปรับเข้าสู่ระดับปกติได้** ประกอบกับภาระหนี้เงินกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจ กค. กู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2541 (FIDF 1) และพระราชกำหนดให้อำนาจ กค. กู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะเวลาสอง พ.ศ. 2545 (FIDF 3) ยังคงเป็นภาระต่อระบบเศรษฐกิจการเงินในระดับสูง โดยมียอดคงค้าง ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2565 จำนวน 672,614 ล้านบาท ซึ่งเงินนำส่งจากสถาบันการเงินยังเป็นแหล่งเงินสำคัญในการลดเงินต้นและชำระดอกเบี้ย ดังนั้น การกลับมาเรียกเก็บเงินนำส่งจากสถาบันการเงินให้กับ ธปท. ที่อัตราร้อยละ 0.46 ต่อปี

ในวค่นำส่งปี 2566 เป็นต้นไป จะช่วยให้หนี้ที่เหลืออยู่ลดลงได้ตามเป้าหมาย โดยคาดว่าจะชำระหนี้ FIDF 1 และ FIDF 3 จะเสร็จสิ้นภายในปี 2575 ทั้งนี้ กค. พิจารณาแล้วไม่ขัดข้อง สรุปลได้ ดังนี้

2.1 เงินจากแหล่งต่าง ๆ ประกอบด้วย

2.1.1 เงินนำส่งจากสถาบันการเงิน มีอัตราการขยายตัวของฐานการคำนวณเงินนำส่งจากสถาบันการเงินอยู่ที่อัตราเฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี

2.1.2 กำไรของ ธปท. ไม่มีเงินนำส่งจากกำไร ธปท. เนื่องจาก ธปท. ยังมีผลขาดทุนสะสมจำนวนสูง

2.1.3 เงินจากบัญชีผลประโยชน์ประจำปี ขึ้นอยู่กับภาวะตลาดการเงินซึ่งมีความผันผวนสูง

2.1.4 เงินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินคาดว่าจะนำส่งปีละประมาณ 5,000 ล้านบาท ภายใต้สมมติฐานที่กองทุนฯ ยังคงถือหุ้นธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในสัดส่วนที่ถือหุ้นอยู่ในปัจจุบัน

2.2 ดอกเบี้ยจ่ายปีงบประมาณ 2566-2575 ปีละประมาณ 20,000 ล้านบาท โดยจะทยอยลดลงตามการชำระคืนต้นเงินกู้

3. เรื่อง โครงการสินเชื่อแก้หนี้เพิ่มทุน

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบโครงการสินเชื่อแก้หนี้เพิ่มทุน และอนุมัติงบประมาณวงเงินรวม 600 ล้านบาท จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อดำเนินโครงการสินเชื่อแก้หนี้เพิ่มทุน พร้อมทั้งมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ตามที่กระทรวงการคลัง (กค.) เสนอ

1. หนี้ครัวเรือนเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างของเศรษฐกิจไทยมาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา โดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบเป็นวงกว้างจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (โรคโควิด 19) แม้ว่าในปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จะคลี่คลายลงส่งผลให้เศรษฐกิจไทยเริ่มกลับมาทยอยฟื้นตัว แต่การฟื้นตัวยังคงเป็นไปแบบไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในกลุ่มเปราะบางที่ยังฟื้นตัวได้ไม่เต็มที่ ประกอบกับปัญหาค่าครองชีพและอัตราดอกเบี้ยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้น เพื่อให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจเป็นไปอย่างยั่งยืน รัฐบาลจำเป็นต้องเร่งแก้ไขปัญหานี้สินครัวเรือน เพื่อลดภาระหนี้สินและดูแลให้ประชาชนมีชีวิตที่มีคุณภาพ ด้วยการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหานี้เป็นรูปธรรมในกลุ่มของลูกหนี้ที่เป็นประชาชนรายย่อย กค. และธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จึงได้ร่วมกันจัดงานมหกรรมร่วมใจแก้หนี้ (กค. แจ้งว่าจะจัดงานมหกรรมครั้งแรกระหว่างวันที่ 4 - 6 พฤศจิกายน 2565 ที่กรุงเทพมหานคร) เพื่อช่วยเหลือให้ประชาชนผู้เข้าร่วมงานมหกรรมร่วมใจแก้หนี้มีสภาพคล่องทางการเงินที่เพียงพอในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพต่อไป โดยผ่อนปรนภาระหนี้สินให้สอดคล้องกับรายได้ รวมถึงเพิ่มทุนใหม่เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนระยะสั้นและเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อสร้างรายได้เพิ่ม กค. จึงขอเสนอโครงการสินเชื่อแก้หนี้เพิ่มทุน โดยมีกรอบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขโครงการสรุปได้ ดังนี้

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รายละเอียด
1. วัตถุประสงค์	ประชาชนผู้เข้าร่วมงานมหกรรมร่วมใจแก้หนี้ได้รับความช่วยเหลือให้มีสภาพคล่องทางการเงินในการดำรงชีวิตและลงทุนประกอบอาชีพได้ไม่น้อยกว่า 100,000 บาท
2. วงเงินรวม	2,000 ล้านบาท โดยธนาคารออมสินจะจัดสรรวงเงินการให้ความช่วยเหลือให้เหมาะสมกับระยะเวลางานมหกรรมร่วมใจแก้หนี้
3. วงเงินสินเชื่อ/ราย	ไม่เกินรายละ 20,000 บาท

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รายละเอียด
4. กลุ่มเป้าหมาย	4.1 เป็นผู้มีความสามารถอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ 4.1.1 ผู้มีรายได้ประจำ 4.1.2 ผู้ประกอบอาชีพอิสระ เช่น ผู้ประกอบการรายย่อย พ่อค้า แม่ค้า หาบเร่ แผงลอย เป็นต้น 4.2 เป็นผู้สัญชาติไทย อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป 4.3 เป็นผู้เข้าร่วมงานมหกรรมร่วมใจแก้หนี้ 4.4 ต้องไม่เป็นลูกจ้าง พนักงาน ผู้บริหาร หรือกรรมการของธนาคารออมสิน
5. ระยะเวลาการยื่นขอสินเชื่อ	ตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบถึงวันที่ 31 มกราคม 2566 หรือจนกว่าจะครบวงเงินโครงการ
6. ระยะเวลาการกู้ยืม	6.1 ปลอดชำระหนี้เงินต้น 6 งวดแรก ชำระดอกเบี้ยปกติ หรือเป็นไปตามเงื่อนไขที่ธนาคารกำหนด 6.2 ระยะเวลาชำระคืนเงินงวดสูงสุดไม่เกิน 2 ปี
7. อัตราดอกเบี้ย	อัตราดอกเบี้ยคงที่ ร้อยละ 0.35 ต่อเดือน (Flat Rate)
8. หลักประกัน	ไม่มีหลักประกัน (Clean Loan)
9. ช่องทางการให้บริการ	ให้บริการผ่านช่องทางที่ธนาคารกำหนด
10. เงื่อนไขการพิจารณาสินเชื่อ	พิจารณาการให้สินเชื่อที่ผ่อนปรนกว่าสินเชื่อปกติของธนาคารและเป็นไปตามเงื่อนไขที่ธนาคารออมสินกำหนดเพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้เข้าร่วมงานมหกรรมร่วมใจแก้หนี้ที่มีสภาพคล่องในการดำรงชีพหรือประกอบอาชีพ
11. เงื่อนไขการชดเชยจากรัฐบาล	11.1 รัฐบาลชดเชยความเสียหายที่เกิดจากหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPLs) ร้อยละ 100 สำหรับ NPLs ไม่เกินร้อยละ 30 ของวงเงินสินเชื่อที่อนุมัติทั้งหมด รวมทั้งสิ้น ไม่เกิน 600 ล้านบาท (2,000 ล้านบาท* ร้อยละ 30*ร้อยละ100) โดยธนาคารออมสินจะทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณ เพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณเป็นรายปีตามความเหมาะสมและความจำเป็นต่อไป 11.2 แยกบัญชีโครงการเป็นบัญชีธุรกรรมนโยบายภาครัฐ (Public Service Account : PSA) 11.3 ไม่นับรวม NPLs ที่เกิดจากการดำเนินงานของโครงการไปกำหนดเป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของธนาคารออมสิน 11.4 ขอนำผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจากโครงการนับรวมเป็นผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการให้สินเชื่อบุคคลรายย่อยวงเงินไม่เกิน 200,000 บาท

2. กค. ได้ จัดทำรายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติในมาตรา 27 และ 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 เรียบร้อยแล้ว โดยในส่วนของการดำเนินการตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 กค. แจ้งว่า ณ สิ้นวันที่ 3 ตุลาคม 2565 ภาระที่รัฐต้องรับชดเชยตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มียอดคงค้างจำนวน 970,710.435 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราร้อยละ 30.48 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (วงเงิน 3,185,000 ล้านบาท) ดังนั้น หากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ธนาคารออมสินดำเนินโครงการสินเชื่อแก้หนี้เพิ่มทุน จำนวน 600 ล้านบาท จะส่งผลให้ภาระที่รัฐต้องรับชดเชยซึ่งเมื่อรวมโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว จะมียอดคงค้างเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 985,760.524 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราร้อยละ 30.95 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งยังคงไม่เกินอัตราร้อยละ 32 ที่คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐได้ประกาศกำหนดไว้